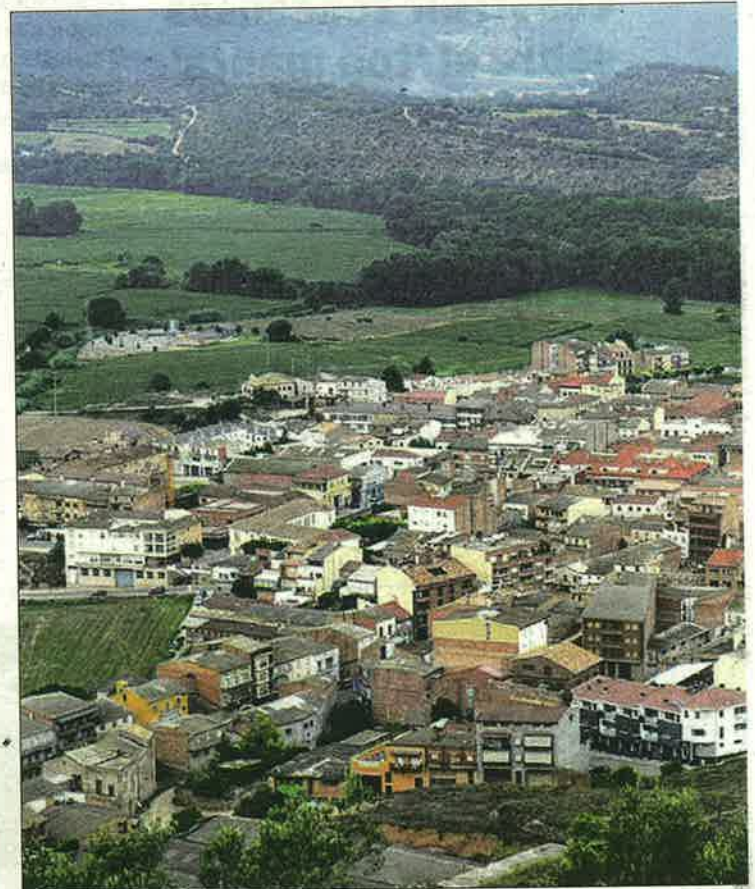

Política territorial

El municipi d'Artesa de Segre, que, juntament amb Ponts, seria candidat

La comarca del Segre Mitjà, reivindicada per Ponts

Estaria formada per tretze municipis, deu de la Noguera i tres de l'Alt Urgell, i recuperaria una aspiració administrativa amb precedents al segle XIX i revisada a l'informe Roca de l'any 2000

Rosa Peroy
LLEIDA

Una comarca natural és, per definició, una extensió de territori reduïda dotada d'una unitat fonamentada en factors físics i naturals, criteris econòmics o factors històrics. En el cas de Catalunya, el factor que predomina a l'hora de delimitar-les és bàsicament l'orogràfic, diferenciant-les de les comarques administratives. Pel que fa a la comarca natural del Segre Mitjà, administrativament es troba de manera íntegra a la comarca de la Noguera, s'estén al voltant del municipi d'Artesa de Segre i arriba fins a Ponts, al voltant del curs fluvial mitjà del Segre.

Des del 1897 apareixen propostes de comarcalització administrativa d'aquest territori que, a més, inclouria el sector més meridional de l'Alt Urgell: Oliana, Basella i Peramola.

Una de les últimes propostes és l'informe Roca

En què consisteix l'informe Roca

L'informe sobre la revisió del model d'organització territorial de Catalunya, conegut informalment com l'informe Roca, és la proposta de reorganització territorial de Catalunya feta per iniciativa del Parlament de Catalunya. Publicat al desembre del 2000, va ser elaborat per una comissió d'experts creada pel govern a instàncies dels grups parlamentaris. La comissió estava integrada per vuit experts, entre els quals, quatre geògrafs, i era presidida per Miquel Roca i Junyent.

(vegeu la peça destacada) en què es justifica la creació d'aquesta comarca per diverses raons: l'existència antigament de dues oficialitats eclesiàstiques, la de Ponts i la d'Oliana; les diferents propostes de comarcalització; l'existència de tres rodalies força marcades al voltant d'Artesa de Segre, Ponts i Oliana i finalment, l'equilibri terri-

L'informe proposa la supressió dels municipis de menys de 250 habitants (eren 203 segons les dades estadístiques del 1996), la correcció de disfuncions territorials mitjançant la supressió d'enclavaments, l'agregació d'alguns municipis, i l'agrupació funcional dels municipis que no arribin als 1.000 habitants –o 500 en zones de muntanya– amb la finalitat que comparteixin determinats serveis públics.

Els municipis suprimits podrien acollir-se a la figura

administrativa d'entitat municipal descentralitzada, convenientment millorada, que els garantiria un cert grau d'autonomia.

Amb aquesta proposta els municipis quedarien reduïts dels 946 de l'any 2000, a 758. Això va generar una forta controvèrsia pública i fou rebutjada de manera unànime pels petits ajuntaments.

L'informe destaca la insatisfacció de la delimitació del mapa comarcal, dibuixat bàsicament sobre el model de la divisió comarcal de

l'any 1936 només amb lleugeres variacions. Proposa una revisió segons dues perspectives: la creació de comarques noves i el canvi d'adscripció de municipis.

Si es pren com a punt de partida el mapa comarcal definit el 1987, l'informe proposa la creació de sis comarques noves: l'Alta Segarra, el Baix Llobregat Nord, el Moianès, el Segre Mitjà, la Selva Marítima i la Vall de Camprodon. Reconeix el Lluçanès com una subcomarca singular dins d'Osona.

torial, ja que aquests municipis actualment pertanyen a les dues comarques més grans de Catalunya. Ponts ocupa la posició central, a mig camí entre Artesa i Oliana, i en l'informe Roca es proposa com la capital. Aquesta comarca natural deu el seu nom a que està situada a la meitat del recorregut del riu Segre i és aquest riu el que

li dona una unitat morfològica i esdevé el nexa d'unió més important entre els habitants que hi resideixen, tot i que altres rius com el Llobregós, el Rialb o la riera de Madrona també hi transcorren.

Jesús Burgueño –un dels quatre geògrafs que van formar part de l'informe Roca– descriu aquest territori com “una terra

que ha provocat més d'un maldecap als estudiosos de les comarques”. La defineix com “allà on el Pirineu es debat entre ser-hi o abdicar i acotar el cap davant la immensa planúria de la Depressió Central, on el riu Segre juga al gat i a la rata alternant capritxosament plana i muntanya”.

Segons el geògraf, per acabar-ho d'adobar –pos-

siblement n'és l'arrel del problema– hi manca un centre urbà clar, o més ben dit, n'hi ha dos d'importància semblant: Artesa de Segre, amb 3.700 habitants i Ponts, amb 2.700 (segons dades del 2014). Totes dues poblacions centren les respectives rodalies amb plena autoritat.

Aquesta antiga aspiració d'alguns nuclis que compondrien la comarca i que ja es recull des del segle XIX torna a ser actualitzada arran de la iniciativa de posar-la en marxa de l'equip de govern de l'Ajuntament de Ponts, i que ja preveia en el programa electoral. En declaracions fetes a aquest diari, l'alcalde, Francisco Garcia, diu: “Al setembre tenim la voluntat de reunir-nos amb els altres alcaldes dels municipis que abracen la comarca natural per mirar de trobar un consens, ja que creiem que sota l'aixopluc d'aquesta nova comarca sortirem tots guanyant.” Pel que fa a la possible capitalitat de Ponts, Garcia creu: “Això no ha de ser un problema per la constitució d'aquesta nova comarca i no descartem, des de Ponts, la capitalitat compartida.”

Per la seua part, Mingo Sabanés, alcalde d'Artesa de Segre, va explicar a aquest diari: “No podem prendre partit sobre una qüestió de la qual només tenim coneixement pels

La capitalitat de la nova comarca ■ ARXIU

mitjans.” I hi va afegir: “La ciutadania haurà de dir alguna cosa envers aquest assumpte.”

En aquesta sentit, l'alcalde d'Oliana, Miquel Sala, va comentar: “En vam tenir notícia per la premsa i ens vam quedar parats” i hi va afegir que: “si en el món de l'administració pública intentem mancomunar el màxim de serveis possibles, agilitzant i suprimint graons, no acaba de veure la raó per crear una nova comarca”.

Per aconseguir la creació d'una comarca cal que tots els municipis implicats arribin a un consens que avali la voluntat de veure's representats en la nova realitat i, després, presentin un projecte de llei en què es reflecteixi la viabilitat econòmica i de serveis dels tretze municipis que podrien donar-hi forma.

Els últims precedents a Catalunya han estat la constitució de la comarca del Moianès, a l'abril passat, i pel que fa al Lluçanès, que va celebrar una consulta a final de juliol, deixa la sortida en un laberint: amb les xifres a la mà, no hi ha dubte que el sí va guanyar, clarament, amb més del 70% del total de vots. Però el no es va imposar en 5 dels 13 municipis, la qual cosa és una dada que no es pot obviar i que fa que a hores d'ara no hi hagi una sortida que sigui clara. ■

La frase

“Creiem que amb una nova comarca tots els municipis sortiríem guanyant”

Francisco Garcia
ALCALDE DE PONTS

“La ciutadania haurà de poder donar l'opinió envers aquest assumpte”

Mingo Sabanés
ALCALDE D'ARTESA DE SEGRE

“No veig clar que l'administració pública s'agiliti creant més comarques”

Miquel Sala
ALCALDE D'OLIANA

